

STORTINGET

Representantforslag 48 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Grete Wold, Torgeir Knag Fylkesnes, Ingrid Fiskaa, Freddy André Øvstegård, Kirsti Bergstø og Stina Baarne Hassel

Dokument 8:48 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Grete Wold, Torgeir Knag Fylkesnes, Ingrid Fiskaa, Freddy André Øvstegård, Kirsti Bergstø og Stina Baarne Hassel om offentlige skytjenester for kommunal sektor

Til Stortinget

Bakgrunn

Offentlige data er blant de viktigste dataene man har, og omfatter ting som helsedata, finansdata, forsvarsdata og tusentalls datapunkter om innbyggere og infrastruktur. Når disse dataene havner i hendene til internasjonale teknologiselskaper, blir selskapene sittende med kunnskapen og verktøyene for å lage de offentlige tjenestene man er avhengig av. Dette truer demokratiet, sikkerheten, beredskapen og den offentlige velferdsstaten.

Norske myndigheter har så langt hovedsakelig satset på kjøp av skytjenester i markedet, som domineres av noen få store internasjonale aktører. Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) uttrykte i 2020 bekymring for nasjonal avhengighet av utenlandske skytjenester. Denne avhengigheten gjelder også kommunal sektor. Derfor er det kritisk at det opprettes en nasjonal skytjeneste for lagring av offentlige data og som en plattform til bruk i det offentlige som også inkluderer kommunal sektor, som anbefalt av aktører som Norsk Tjenestemannslag (NTL) og Fagforbundet.

Flere land har valgt å opprette statlig kontrollerte skytjenester. Tyskland har valgt å etablere sin egen «private» statlige sky og har i stor grad valgt å organisere og

drifte IKT-tjenestene sine selv. Denne beslutningen kom etter en utredning av kostnader for det offentlige ved innleie av private digitale tjenester. Det ble vurdert at en ville spare inn store summer ved å utvikle og drifte IKT-tjenestene i statlig regi. Nederlandske myndigheter har også opprettet statlige skytjenester og vektlegger bruk av software med åpen kildekode for å hindre innlåsingseffekter. Danmark har hatt en tilnærming mer lik den norske, med private tilbydere. Der jobbes det likevel nå med å videreutvikle og skalere opp den statlige skytjenesten GovCloud, en skytjenesteløsning for statsforvaltningen som ble opprettet for å møte interesse for skytjenester fra statlige virksomheter.

En norsk statlig skyløsning er også under utredning. Myndighetene har utredet muligheten for en nasjonal sikker sky siden 2016, og det pågår i 2022 en konseptvalgutredning (KVU) om en statlig skytjeneste for skjermingsverdig informasjon, som skal leveres i desember 2022. Mandatet for KVU-arbeidet er avgrenset til skytjenester for statsforvaltningen og omhandler ikke kommunal sektor. FAFO påpeker i sin rapport «Skytjenester for offentlig sektor. Avveininger og internasjonale erfaringer» at:

«Jo skarpere avgrenset en nasjonal sikker sky er, jo mindre vil den bidra til å dempe den samlede avhengigheten av utenlandske skyleverandører.»

I motsetning til det norske arbeidet bygger eksempelvis Tysklands tilnærming på et prinsipp om at staten skal tilby tjenestene i egen regi i den grad dette er mulig. Personvernkommissjonen mener at i den grad løsninger, altså tjenester og plattformer, som finnes på markedet og brukes av det offentlige, ikke i tilstrekkelig grad ivaretar personvernet, må norske myndigheter investere i utvikling av nye løsninger som ivaretar personvernet på en tilfredsstillende måte.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

Stortinget ber regjeringen utvide mandatet i konseptvalgutredningen til å også inkludere utvikling av offentlig driftede skytjenester for kommunal sektor.

24. november 2022

Grete Wold

Torgeir Knag Fylkesnes

Ingrid Fiskaa

Freddy André Øvstegård

Kirsti Bergstø

Stina Baarne Hassel